

φωνάζω

φωνάζω, ρ. [<μσν. φωνάζω <αρχ. φωνῶ], φωνάζω. **1.** διαμαρτύρομαι έντονα με δυνατές φωνές, εκδηλώνω με δυνατές φωνές την οργή μου: «άρχισε να φωνάζει, γιατί, ενώ ήταν μέλος του Ομίλου, δεν του επέτρεψαν την είσοδο». **2.** καλώ κάποιον μεγαλόφωνα, ιδίως ονομαστικά: «μου φάνηκε πως άκουσα κάποιον να σε φωνάζει». **3.** αποκαλώ κάποιον με το χαϊδευτικό του όνομα ή με όνομα που χαρακτηρίζει κάποια ιδιότητά του: «τ' όνομά του είναι Θανάσης, αλλά οι φίλοι του τον φωνάζουν Σάκη || επειδή είναι ψηλός, τον φωνάζουν ψηλέα || επειδή είναι χοντρή, τη φωνάζουν χοντρέλα || επειδή έχει μεγάλο κεφάλι, τον φωνάζουν κεφάλα». (Λαϊκό τραγούδι: τα παιδιά της γειτονιάς σου με πειράζουνε, μερακλή και αλανιάρη με **φωνάζουνε**). **4.** καλώ κάποιον που τον χρειάζομαι να έρθει στο χώρο που βρίσκομαι: «επειδή είχα υψηλό πυρετό, η μάνα μου φώναξε ένα γιατρό || επειδή βιαζόμουν να πάω στο ραντεβού μου, φώναξα ένα ταξί να 'ρθει να με πάρει || επειδή ο γείτονάς μου έκανε φασαρία, φώναξα την αστυνομία». **5.** προσκαλώ: «φώναξα τους φίλους μου στο σπίτι για ένα ουζάκι». **6.** στο γ' εν. πρόσ. **φωνάζει**, λέγεται ειρωνικά σε άτομο που ψάχνει και δεν μπορεί να βρει κάποιο αντικείμενο, το οποίο όμως βρίσκεται σε θέση που γίνεται αμέσως αντιληπτό. Συνήθως συνοδεύεται από χειρονομία με την οποία του δείχνουμε το αντικείμενο· βλ. και φρ. *φωνάζει από μόνο του*. (Ακολουθούν 23 φρ.)·

- αν δε φωνάζει το μωρό, δεν το ταΐζει η μάνα του, βλ. λ. [μωρό](#)·

- εκεί που κλάνει η αλεπού και φωνάζει παππού, βλ. λ. [αλεπού](#)·

- θα σε κάνω να φωνάξεις μπιρ Αλλάχ, βλ. λ. [Αλλάχ](#)·

- κι ύστερα λες γιατί φωνάζω! ή κι ύστερα λες φωνάζω! έκφραση με την οποία δικαιολογεί κάποιος την αυστηρότητα που επιδεικνύει σε κάποιον ή σε κάποιους: «απ' το πρωί τρέχω από πίσω τους, για να δουλεύουν, κι αυτοί έχουν το νου τους συνέχεια στην κοπάνα κι ύστερα λες γιατί φωνάζω!». Πολλές φορές, άλλοτε προτάσσεται και άλλοτε ακολουθεί του ρ. λες το εσύ·

- με φωνάζουν, **α.** με μαλώνουν, με επιπλήττουν: «από δω και πέρα δεν κάνω τίποτα, γιατί μέχρι τώρα ό,τι κάνω με φωνάζουν». **β.** με καλούν μεγαλόφωνα, ιδίως ονομαστικά: «φεύγω, γιατί με φωνάζουν απ' τη γραμματεία»·

- όποιος πονάει, γαϊδουρινά φωνάζει, βλ. λ. [γαϊδουρινά](#)·

- πώς σε φωνάζουν; βλ. συνηθέστ. *πώς σε λένε*; λ. *λέω*·

- σκίζομαι να φωνάζω, βλ. λ. [σκίζομαι](#)·

- τα πράγματα φωνάζουν από μόνα τους, βλ. λ. [πρά\(γ\)μα](#)·

- το λέω και το φωνάζω, υποστηρίζω κάτι διακηρύσσοντάς το προς όλες τις πλευρές με θάρρος και ειλικρίνεια: «απ' την πρώτη στιγμή το λέω και το φωνάζω ότι είναι αθώος αυτός ο άνθρωπος || χρόνια τώρα το λέω και το φωνάζω ότι οι περισσότεροι πολιτικοί νοιάζονται μόνο για την πάρτη τους». (Λαϊκό τραγούδι: αν είναι η αγάπη αμαρτία, θα βγω να το φωνάξω με λατρεία, θα βγω να **το φωνάξω να το πω** πως είμαι αμαρτωλή που σ' αγαπώ)·

- το φωνάζω, υποστηρίζω με πάθος κάτι: «απ' την αρχή το φωνάζω πως πρέπει να γίνουν περικοπές των εξόδων, αν θέλουμε να σωθεί η επιχείρηση»·

- φωνάζει από μακριά, βλ. φρ. *φωνάζει από μόνο του*·

- φωνάζει από μόνο του, λέγεται για κάτι για το οποίο δε χρειάζεται κανείς να προσπαθήσει να το αποδείξει, που είναι ολοφάνερο: «δε χρειάζεται περισσότερη διερεύνηση, γιατί φωνάζει από μόνο του πως πρόκειται για απάτη». Συνών. *τα πράγματα φωνάζουν από μόνα τους*·

- φωνάζει ο κλέφτης να φοβηθεί ο νοικοκύρης, βλ. λ. [κλέφτης](#)·

- φωνάζει σαν να σφάζουν γουρούνι, βλ. λ. [γουρούνι](#).
- φωνάζει σαν να τον σφάζουν, φωνάζει πολύ δυνατά, σπαρακτικά: «μόλις έφαγε την πρώτη μπάτσα, άρχισε να φωνάζει σαν να τον σφάζουν».
- φωνάζει σαν σφαχτάρι, βλ. λ. [σφαχτάρι](#).
- φωνάζει το αίμα του σκοτωμένου, βλ. λ. αίμα.
- φωνάζουν τ' όνομά μου, βλ. λ. όνομα.
- φωνάζω αμάν, βλ. λ. αμάν.
- φωνάζω με τ' όνομά του (κάποιον), βλ. λ. όνομα.
- φωνάζω μπιρ Αλλάχ, βλ. λ. [Αλλάχ](#).
- φωνάζω παρών, βλ. λ. παρών.
- φώναξε το ασανσέρ, βλ. λ. [ασανσέρ](#).

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας